

Sygn. akt: III AUa 2452/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Jacek Zajączkowski

Protokolant: sekr. sądowy Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2014 r. w Łodzi

sprawy **E. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.**

o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne,

na skutek apelacji E. C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 27 września 2013 r., sygn. akt: IV U 1042/13;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 2452/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. uznał za nieprawidłowe stanowisko zawarte we wniosku E. C. prowadzącej Kancelarię Rady Prawnego w Z. z 11 kwietnia 2013 r. dotyczące interpretacji w zakresie prawa do stosowania ulgi w wysokości deklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w okresie 24 miesięcy od rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej w wysokości zadeklarowanej kwoty nie niższej niż 30% minimalnego wynagrodzenia.

W odwołaniu od decyzji E. C. zarzuciła organowi rentowemu naruszenie art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w zw. z art. 8 Kodeksu spółek handlowych poprzez przyznanie statusu przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą samej odwołującej a nie spółce komandytowej, której była w latach 2008 – 2013 współnikiem. Wniosła o zmianę decyzji i uznanie za prawidłowe zaprezentowane przez nią we wniosku wydanie pisemnej interpretacji stanowisko, że ma ona prawo do preferencyjnej podstawy wymiaru składki w związku z rozpoczęciem prowadzenia działalności gospodarczej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z 27 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił następujący stan faktyczny:

E. C. w okresie od 1 sierpnia 2000 r. do 30 czerwca 2008 r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę. W dniu 26 lutego 2008 r. do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego została wpisana spółka działająca pod firmą Kancelaria Radców Prawnych J. C., E. (...) spółka komandytowa. Od 1 lipca 2008 r. do 28 lutego 2013 r. wnioskodawczyni była współnikiem spółki komandytowej – komplementariuszem spółki. Składki na ubezpieczenie społeczne były opłacane w pełnej wysokości. Spółka została rozwiązana na mocy uchwały współników z dniem 28 lutego 2013 r. Od 1 marca 2013 r. wnioskodawczyni rozpoczęła działalność w oparciu o wpis od ewidencji działalności gospodarczej pod nazwą Kancelaria Radcy Prawnego E. C. w Z..

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał odwołanie za zasadne.

Wskazał na treść art. 18a ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 (tj. osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych), w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia. Jednakże, jak wynika z art. 18a ust. 2 pkt 1, przepisy ust. 1 nie mają zastosowania do osób, które prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność. Zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się m.in. współników spółki komandytowej. Wspólnikiem była odwołująca, w okresie od 1 lipca 2008 r. do 28 lutego 2013 r. Skoro tak, to należy stwierdzić, że w okresie ostatnich 60 miesięcy przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej pod firmą Kancelaria Radcy Prawnego E. C. w Z. prowadziła działalność gospodarczą, a zatem należy do kręgu osób wyłączonych na podstawie art. 18a ust.2 pkt 1 ustawy systemowej z uprawnienia do zadeklarowania preferencyjnej podstawy wymiaru składek. W świetle tych przepisów wnioskodawczyni nie jest bowiem podmiotem, który w dniu 1 marca 2013 r. po raz pierwszy rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy.

Apelację od wyroku złożyła odwołująca. Postawiła zarzut:

- naruszenia art. 18 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 8 ust. 6 pkt. 1 tejże ustawy przez odmowę prawa do stosowania preferencyjnego wymiaru podstawy składek dla przedsiębiorcy po raz pierwszy prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą w oparciu o wpis do ewidencji działalności gospodarczej;
- naruszenia art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 8 k.s.h. przez nie uznanie statusu przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą dla spółki działającej pod nazwą Kancelaria Radców Prawnych J. C., E. (...) spółka komandytowa, który na mocy powołanych przepisów przysługuje spółce osobowej, a uznanie statusu przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą dla komplementariusza w oparciu o art. 8 ust. 6 pkt. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wniosła o zmianę skarżonego wyroku i uznanie za prawidłowe stanowiska zawartego we wniosku o wydanie pisemnej interpretacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Przedmiotem sporu było przesądzenie czy wnosząca o wydanie pisemnej interpretacji jest osobą o której mowa w art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U.2013.1442 z zm.), a właściwie rozstrzygnięcie czy dotyczy jej wyłączenie wynikające z ust. 2 tego artykułu.

Powyższe przepisy przewidują, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia

wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Jednakże ulga ta nie ma zastosowania do osób, które prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność; wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej. Art. 8 ust. 6 pkt 1 stanowi, że za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Zaznaczyć trzeba, że stan faktyczny w niniejszej sprawie nie budził wątpliwości, a zatem było bezsporne, że E. C. w latach 2008 – 2013 była współnikiem (komplementariuszem) w spółce komandytowej, a następnie w 2013 r. rozpoczęła prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej. Spór dotyczył jedynie wykładni przepisów prawa.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela argumentację Sądu Okręgowego przedstawioną w niniejszej sprawie. Zgadza się zatem z tezą, że choć E. C. jest osobą, o której mowa w art. 18a ust. 1 ustawy systemowej, bowiem rozpoczęła pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, to jednak mieści się również w hipotezie ust. 2 tegoż artykułu bowiem w ciągu 60 poprzedzających miesięcy prowadziła inną działalność gospodarczą, a mianowicie była współnikiem w spółce komandytowej. Nie ma zatem racji skarżąca, która podnosiła, że jako współnik spółki komandytowej nie prowadziła działalności gospodarczej, bowiem przedsiębiorcą w takim przypadku jest sama spółka, nie zaś jej współnik. Niewątpliwie tak jest na gruncie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz.U.2013.672 z zm.). W swym art. 4 przewiduje ona, że przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Jedynie współnik spółki cywilnej jest przedsiębiorcą. Jednakże już sam ten przepis wskazuje, że taka definicja przedsiębiorcy obowiązuje na użytek ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Zatem jej zastosowanie do innych aktów prawnych musi wynikać z stosownego odesłania i to tylko w takim przypadku, gdy ów inny akt prawny nie zawiera własnych definicji legalnych. Tu zaś analiza art. 18a ustawy systemowej wskazuje, że po pierwsze norma ta w ogóle nie posługuje się pojęciem przedsiębiorcy, a po drugie nakazuje odwołać się do własnych definicji zawartych w art. 8. I tak ustęp 1 art. 18a nawiązuje do ubezpieczonych określonych w art. 8 ust. 6 pkt 1, czyli do osób prowadzących pozarolniczą działalność (nie określa ich mianem przedsiębiorców). Tu istotnie chodzi o osoby prowadzące taką działalność na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Jest to jednak jedyne nawiązanie do ustawy z 2004 r. Bowiem w dalszej części art. 18a, a zwłaszcza w jego ustępie 2, mowa jest ogólnie o pozarolniczej działalności gospodarczej. W zakres zaś tego pojęcia wchodzi nie tylko osoba wymieniona w przywołanym już ust. 6 pkt 1 art. 8 ale także twórca i artysta (pkt 2); osoba prowadząca działalność w zakresie wolnego zawodu (pkt 3); współnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz współnik spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej (pkt 4) i osoba prowadząca publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów o systemie oświaty (pkt 5). Zatem ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie używa pojęcia przedsiębiorcy lecz osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, ustawa ta ma swoją własną definicję osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, która obejmuje większy zakres osób niż wynikający z definicji przedsiębiorcy z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Niewątpliwie zaś, skoro przedmiotowa ulga w składkach jest instytucją prawa ubezpieczeń społecznych to należy stosować definicje sformułowane na potrzeby tego prawa o ile takie są. A w tym przypadku art. 8 ustawy systemowej definicje takie daje. Nie można zatem mówić o jakiegokolwiek sprzeczności pomiędzy ustawą o swobodzie działalności gospodarczej a ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych skoro obie ustawy posługują się jednak innymi pojęciami (przedsiębiorca a osoba prowadząca pozarolniczą działalność) i dotyczą innych gałęzi prawa.

Skoro zatem osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą jest także współnik spółki komandytowej i nie różni się tu czy jest (był) to komandytariusz czy komplementariusz, to niewątpliwie, na gruncie art. 18a ustawy systemowej, E. C. była taką osobą już w latach 2008 – 2013 r. Tym samym rozpoczęcie przez nią samodzielnej

działalności w 2013 r. nie było pierwszą działalnością gospodarczą, a od poprzedniej nie upłynęło jeszcze 60 miesięcy. Przez to nie przysługuje jej prawo do preferencyjnych składek na ubezpieczenia społeczne.

Argumentem nie może być to, że prawo do preferencyjnych składek nie przysługiwało odwołującej jako wspólnikowi spółki komandytowej. To bowiem, że ulgę tą ustawodawca przyznał jedynie pewnym osobom prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą nie może prowadzić do wykładni przepisów wbrew ich literalnej treści.

Mając na względzie powyższe okoliczności nie można uznać by Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego. Przeciwnie, słusznie uznał on zaskarżoną decyzję za prawidłową, bowiem istotnie stanowisko zaprezentowane przez E. C. we wniosku o wydanie interpretacji jest błędne. Stąd też apelację odwołującej uznać należy za bezzasadną i przez to podlegającą oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.